

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ II

Διδάσκουσα: Ελένη Παπάζογλου

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αξιοποιεί τις υπηρεσίες του E-LEARNING

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα συνεχίζει και ολοκληρώνει τα μαθήματα κορμού για το αρχαίο δράμα. Στο πρώτο μέρος του μαθήματος, με άξονα τη σοφόκλεια *Ηλέκτρα*, εξετάζονται ζητήματα δραματουργικής και θεατρικής πρόσληψης, στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Το μάθημα συνεχίζεται και ολοκληρώνεται με έργα του Αισχύλου, του Σοφοκλή, του Ευριπίδη.

1. Σοφόκλεια *Ηλέκτρα*: δραματουργική πρόσληψη στο ευρωπαϊκό θέατρο
2. Παραστάσεις: Από την *Ηλέκτρα* του Ροντήρη στην *Ηλέκτρα* του Στάν (α)
3. Παραστάσεις: Από την *Ηλέκτρα* του Ροντήρη στην *Ηλέκτρα* του Στάν (β)
4. *Πέρσες*
5. *Πέρσες*
6. *Αίας*
7. *Τραχίνιες*
8. *Ηρακλής*
9. *Αντιγόνη* (α)
10. *Αντιγόνη* (β)
11. *Ιφιγένεια εν Αυλίδι* – *Ιφιγένεια εν Ταύροις*
12. *Τρωάδες* – *Εκάβη*
13. Ανασκόπηση

Μαθησιακά αποτελέσματα

Οι φοιτητές διευρύνουν τις γνώσεις τους πάνω στο αρχαίο δράμα και τα επιμέρους έργα και είδη. Εξοικειώνονται με το εύρος και την ποικιλία των ερμηνευτικών προσεγγίσεων. Καλλιεργούν και βαθαίνουν την αυτόνομη προσληπτικότητα τους πάνω στα αρχαία έργα.

Συγγράμματα

1. P. Easterling (επιμ.), Οδηγός για την αρχαία ελληνική τραγωδία του Παν/μιου του Καίμπριτζ, μτφ. Κ. Βαλάκας & Λ. Ρόζη, ΠΕΚ, Ηράκλειο, 2007
2. D. Wiles, Το αρχαίο ελληνικό δράμα ως παράσταση, μτφ. Ελ. Οικονόμου, θεώρηση μτφ.: Κ. Σκλαβενίτη, MIET, Αθήνα, 2009
3. M. Macdonald, Αρχαίος ήλιος, νέο φως, Εστία, Αθήνα 1993
4. Lorna Hardwick, Πρόσληψη: ερευνητικές προσεγγίσεις, Παπαζήσης, Αθήνα 2012
5. Συγγραφείς: Μαρκαντωνάτος Ανδρέας Γερ., Τσαγγάλης Χρήστος (επιμ.), Αρχαία ελληνική τραγωδία: θεωρία και πράξη, Δάρδανος, Αθήνα 2008.. Ν. Πετρόπουλος & Χ. Φαράκλας, Ινστιτούτο του Βιβλίου – Καρδαμίτσας, Αθήνα, 1999

Βιβλιογραφία

1. Τραγωδία

Σημ. Για κάθε ένα από τα έργα που εξετάζονται στη διάρκεια του εξαμήνου, διανέμεται στην τάξη *handout*, με τις ειδικές θεματικές του έργου και τη σχετική βιβλιογραφία. Εδώ εμφανίζεται η γενική βιβλιογραφία για τον Σοφοκλή και τον Ευριπίδη.

- Γιόση Μαίρη, *Μύθος και λόγος στον Σοφοκλή*, Ινστιτούτο του Βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα 1996.
- Παπάζογλου Ελένη, «Ιδού: πάθος. Σημείωμα για τη δραματουργία του συναισθήματος στον Σοφοκλή», *Σκηνή*, τχ. 8 (2017), σ. 18–29.
- Χουρμουζιάδης Ν. Χ., *Όροι και μετασχηματισμοί στην αρχαία ελληνική τραγωδία*, 2η έκδ., Γνώση, Αθήνα 1991.
- Blundell M. W., *Helping Friends and Harming Enemies: A Study in Sophocles and Greek Ethics*, Cambridge University Press, Cambridge 1989.
- Budelmann Felix, *The Language of Sophocles: Communalism, Communication and Involvement*, Cambridge University Press, Cambridge 2000.
- , «The Reception of Sophocles' Representation of Physical Pain», *American Journal of Philology*, τμ. 128, τχ. 4 (2007), σ. 443–467.
- Chong-Gossard J. H. Kim On, *Gender and Communication in Euripides' Plays: Between Song and Silence*, Brill, Leiden; Boston 2008.
- Cropp Martin, K. H Lee και David Sansone (επιμ.), *Euripides and Tragic Theatre in the Late Fifth Century*. Illinois Classical Studies 24-5, Stipes Pub. LLC, Champaign, Ill 2000.
- Easterling P. E., «Character in Sophocles», *Greece & Rome*, τμ. 24, τχ. 2 (1977), σ. 121–129.
- , «Sophocles: The First Thousand Years», *Bulletin of the Institute of Classical Studies*, τμ. 49, τχ. S87 (2006), σ. 1–15.
- , *Οδηγός για την αρχαία Ελληνική τραγωδία από το Πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ*, μτφ. Λίνα Ρόζη και Κώστας Βαλάκας, ΠΕΚ, Ηράκλειο 2007.
- Easterling P. E. και B. M. W. Knox (επιμ.), *Ιστορία της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας*, μτφ. Ν. Κονομή, Χρ. Γρίμπα, Μ. Κονομή, και Α. Στεφανή, 3η εκδ. αναθεωρημένη., Δημ. Ν. Παπαδήμα, Αθήνα 1999.
- Euben J. P., *Greek Tragedy and Political Theory*, University of California Press, Berkeley 1986.
- Goldhill Simon, «The Great Dionysia and Civic Ideology», στο: J. J. Winkler και Froma Zeitlin (επιμ.), *Nothing to Do with Dionysos?: Athenian Drama in its Social Context*, Princeton University Press, Princeton N.J. 1990, σ. 97–129.
- [Υπάρχει σε πρόχειρη ελληνική μετάφραση στο e-learning. Το διαβάσαμε στο Θέατρο Ι. Αυτή τη φορά θέλω να προσέξετε τον σχολιασμό του Αϊάντα].
- , *Sophocles and the Language of Tragedy*, Oxford University Press, Oxford 2012.
- Goldhill Simon και Edith Hall (επιμ.), *Sophocles and the Greek Tragic Tradition*, Cambridge University Press, Cambridge 2009.
- Goldhill Simon και Robin Osborne (επιμ.), *Performance Culture and Athenian Democracy*, Cambridge University Press, Cambridge, UK ; New York, NY, USA 1999.
- Gregory Justina (επιμ.), *Όψεις και θέματα της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας: 31 εισαγωγικά δοκίμια με 14 εικόνες εντός κειμένου*, μτφ. Δανιήλ Ιακώβ, Μαρία Κάισαρ, Γαρουφαλιά Φιλίππου, και Όλγα Μπεζαντάκου, Παπαδήμας, Αθήνα 2010.
- Hourmouziades N. C., *Production and Imagination in Euripides*, Αθήνα 1965.
- Kennedy Rebecca Futo (επιμ.), *Brill's Companion to the Reception of Aeschylus*, Brill, Leiden & Boston 2017.
- Knox Bernard, *The Heroic Temper: Studies in Sophoclean Tragedy*, University of California Press, Berkeley 1964.
- [Μελέτη που επέφερε μια πραγματική τομή στην προσέγγιση της φύσης και της λειτουργίας του σοφόκλειου ήρωα και του “ηρωικού” στοιχείου, και παραμένει μια σταθερή αναφορά για όλους τους σύγχρονους ερμηνευτές].

- , «Sophocles and the Polis», στο: Jacqueline de Romilly (επιμ.), *Sophocle*. Fondation Hardt, Entretiens 29, Vandoeuvres-Genève : Genève 1983, σ. 1–27.
- Lauriola Rosanna και Kyriakos N Dēmētriou (επιμ.), *Brill's Companion to the Reception of Euripides*, Brill, Leiden & Boston 2015.
- (επιμ.), *Brill's Companion to the Reception of Sophocles*, Brill, Leiden & Boston 2017.
- Lesky Albin, *Η τραγική ποίηση των αρχαίων Ελλήνων. 1. Από τη γένεση του είδους ως και τον Σοφοκλή*, μτφ. Ν. Χ. Χουρμουζιάδης, MIET, Αθήνα 1987.
[Πολλές σελίδες αυτού του βιβλίου αφορούν μόνον κλασικούς φιλόλογους. Ωστόσο, είναι ένα βασικό βιβλίο για το αρχαίο δράμα, που περιλαμβάνει όλους τους ποιητές και, κατά σημεία, μπορεί να είναι πολύ χρήσιμο και σε θεατρολόγους. Στη συζήτηση των διαφόρων ερμηνευτικών απόψεων για τα έργα, η βιβλιογραφική ενημέρωση σταματά περ. στη δεκαετία του 80. Ωστόσο, μέχρι τότε, η επισκόπηση του Λέσκυ είναι καίρια].
- MacDonald M., *Η ζώσα τέχνη της ελληνικής τραγωδίας*, μτφ. Ελ. Τσερεζολε, Αιθήρ, Αθήνα 2005.
- Markantonatos Andreas, *Brill's Companion to Sophocles*, Brill, Leiden 2012.
- McDonald Marianne, *Ο Ευριπίδης στον κινηματογράφο: η ορατή καρδιά*, μτφ. Ερρίκος Μπελιές, Εστία, Αθήνα 1989.
- Michelini Ann N, *Euripides and the Tragic Tradition*, University of Wisconsin Press, Madison, Wis. 1987.
- Rehm Rush, *Greek Tragic Theatre*, Routledge, London; New York 1994.
- Reinhardt Karl, *Sophocles*, μτφ. H. Harvey και D. Harvey, Blackwell, Oxford 1979.
[γερμ. πρωτ. Φρανκφούρτη ³1947]: για την ευαισθησία και οξυδέρκεια που χαρακτηρίζουν πολλές από τις επί μέρους παρατηρήσεις ενός ξεχωριστού μελετητή (αλλά όχι τόσο τον βασικό στόχο του, που είναι να εντοπίσει μια σταθερή και συνεπή δραματουργική εξέλιξη δια μέσου των έργων)].
- Scott W. C., *Musical Design in Sophoclean Theater*, University Press of New England, Hanover 1996.
- Seale David, *Vision and Stagecraft in Sophocles*, Croom Helm, London 1982.
- Segal Charles, «Visual Symbolism and Visual Effects in Sophocles», *The Classical World*, τμ. 74, τχ. 2 (1980), σ. 125–142.
- , *Sophocles' Tragic World: Divinity, Nature, Society*, Harvard University Press, Cambridge Mass. 1998.
- , *Tragedy and Civilization: An Interpretation of Sophocles*, 2nd έκδ., Univ. of Oklahoma Press, Norman 1999.
[Μία ακόμη μελέτη-τομή στη βιβλιογραφία του Σοφοκλή, αυτή τη φορά εξαιτίας της ζέσης αλλά και της αποτελεσματικότητας με τις οποίες ο συγγραφέας εφαρμόζει ανθρωπολογικές και στρουκτουραλιστικές μεθόδους στην ερμηνεία των σοφόκλειων έργων].
- Silk M. S. (επιμ.), *Tragedy and the Tragic. Greek Theatre and Beyond*, OUP, Oxford; New York 1996.
[Συλλογικός τόμος με πολλά και ενδιαφέροντα άρθρα για το τραγικό θέατρο, από μερικούς από τους καλύτερους μελετητές της αγγλοσαξονικού κυρίως χώρου].
- Sommerstein Alan, *Αρχαίο ελληνικό δράμα και δραματουργοί*, μτφ. Ι. Ν. Παπαδοπούλου και Α. Χρήστου, Μεταίχμιο, Αθήνα 2007.
- Sommerstein Alan H. (επιμ.), *Shards from Kolonos: Studies in Sophoclean Fragments*, Levante, Bari 2003.
[Μελέτες πάνω στα αποσπάσματα των χαμένων σήμερα έργων του Σοφοκλή]
- Sommerstein Alan, Stephen Halliwell, John Henderson και Bernard Zimmermann (επιμ.), *Tragedy, Comedy and the Polis*. Papers from the Greek Drama Conference Nottingham, 18-2- July 1990, Levante Ed., Bari 1993.
- Tarplin Oliver, *Η αρχαία ελληνική τραγωδία σε σκηνική παρουσίαση*, μτφ. Β. Ασημομύτης, Παπαδήμας, Αθήνα 1988.
- Walton Michael, *Το αρχαίο ελληνικό θέατρο επί σκηνής. Εγχειρίδιο για τις παραστάσεις του αρχαίου δράματος στην κλασική εποχή και στους νεότερους χρόνους*, μτφ. Κ. Αρβανίτη και Β. Μαντέλη, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2007.
- Wiles David, *Το αρχαίο ελληνικό δράμα ως παράσταση: μια εισαγωγή*, μτφ. Ελ. Οικονόμου και Κωστ. Σκλαβενίτη, MIET, Αθήνα 2009.

- Winkler J. J. και Froma Zeitlin (επιμ.), *Nothing to Do with Dionysos? : Athenian Drama in its Social Context*, Princeton Univ. Press, Princeton N.J. 1990.
[Μαζί με το *Silk, Tragedy & the Tragic* (βλ. πιο πάνω), αποτελούν δύο βασικά βιβλία αναφοράς].
- Winnington-Ingram R. P., *Σοφοκλής: Ερμηνευτική προσέγγιση*, μτφ. Ν. Κ. Πετρόπουλος και Χ. Π. Φαράκλας, Ινστιτούτο του βιβλίου - Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα 1999.